

Теорія галузевих ринків вивчає:

- способи формування, межі, механізми та особливості функціонування галузевих ринків;
- стратегії конкурентної поведінки фірм в умовах недосконалої конкуренції;
- цілі, форми та наслідки втручання держави в діяльність ринків.

Курс є основою для розробки маркетингових та управлінських стратегій окремих фірм і галузевої економічної політики держави; дає економічне обґрунтування правочинів суб'єктів ринку в координатах конкурентного права.

Обсяг: 6 кредитів.

Пререквізити: знання економічної термінології, основних економічних законів.

Мова: українська, англійська, супровід субтитрами аудіовізуального контенту

Результати навчання:

- здатність пояснювати економічні та соціальні процеси і явища на основі теоретичних моделей;
- здатність аналізувати поведінку ринкових суб'єктів та визначати особливості функціонування ринків;
- здатність обґрунтовувати економічні рішення на основі розуміння закономірностей економічних систем;
- здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;
- навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

Методи навчання	Форми контролю
<ul style="list-style-type: none"> – короткі відео-лекції з двомовним субтитруванням; – опанування текстового теоретичного матеріалу; – виконання практичних аналітичних завдань; – кейс-стаді – міжчасова дискусія. 	<ul style="list-style-type: none"> – тестування; – розв'язання аналітичних та ситуаційних завдань; – аргументація дискусійних положень; – виконання індивідуальних завдань. <p>Студент має можливість самостійного вибору форми представлення результатів навчання (текст / графічне моделювання / самозапис відео-відповідей тощо)</p> <p>Результати виконання завдань студент долучає до MS Teams-тесту за відповідною темою</p>

Технічне й програмне забезпечення /обладнання: наявність персонального комп'ютера / смартфона, здатного відтворювати відео, працювати з файлами форматів *.pdf, *.docx, *.xlsx, *.pptx тощо. Встановлений або веб-додаток MS Teams.

Політика академічної доброчесності: передбачає, що усі виконані студентом завдання мають бути результатами його оригінального дослідження чи міркування. Використання напрацювань інших осіб без належного посилання на використані джерела, фабрикування джерел, втручання в роботу інших осіб є прикладами можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в роботі студента є підставою для її незарахування, незалежно від масштабів плагіату.

Викладач: [Герасименко Анжеліка Григорівна](#)

доктор економічних наук, професор
проректор з науково-педагогічної роботи та міжнародних зв'язків
[Державний торговельно-економічний університет](#) (Київ, Україна)

E-mail: a.gerasymenko@knu.edu.ua

Основною формою комунікації студента з викладачем є загальний або особистий чат Microsoft Teams в межах VIC-курсу

ДЕТАЛІЗАЦІЯ КУРСУ:

Назва та зміст теми	Завдання	Оцінювання
Тема 1. Методологія визначення меж релевантного ринку 1.1. Товарні межі ринку 1.2. Територіальні (географічні) межі ринку 1.3. Часові межі ринку	Опрацювання матеріалу міні-лекцій. Тестування за результатами опанування теоретичного матеріалу Розв'язання аналітичної задачі на застосування кореляційного аналізу меж ринку Case-study за матеріалами справ Антимонопольного комітету України (АМКУ) або Європейської комісії: студенту слід обрати будь-яку справу АМКУ чи Європейської Комісії (на власний розсуд) та з'ясувати: – які з вивчених методів визначення меж ринку застосовувалися в її межах; – міру обґрунтованості позиції конкурентного відомства щодо меж релевантного ринку. Рекомендовані джерела: Основні: 1, 4 Додаткові: 8,11 Нормативно-правові акти: 23, 24 Інтернет-ресурси: 27, 30	11
Тема 2. Ринкова концентрація 2.1. Місткість та структура релевантного ринку 2.2. Індикатори ринкової концентрації 2.3. Індикатори нерівномірності розподілу ринкових часток	Опрацювання матеріалу міні-лекцій. Тестування за результатами опанування теоретичного матеріалу Розв'язання аналітичних задач на оцінку рівня ринкової концентрації і нерівномірності розподілу ринкових часток Рекомендовані джерела: Основні: 1,2,3, 4, 5 Додаткові: 8,11 Нормативно-правові акти: 20, 23,	7
Тема 3. Ринкова влада 3.1. Сутність і джерела ринкової влади 3.2. Індикатори ринкової влади	Опрацювання матеріалу міні-лекцій. Тестування за результатами опанування теоретичного матеріалу Розв'язання аналітичних задач на оцінку рівня ринкової влади окремих фірм Рекомендовані джерела: Основні: 1,2,3, 4, 5 Додаткові: 7, 11, 16 Нормативно-правові акти: 23	6

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ:**Основний**

1. Герасименко А.Г. Аналіз і контроль концентрації суб'єктів господарювання: підручник. К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2012. 484 с.
2. Ігнатюк А.І. Економіка галузевих ринків: навчальний посібник К.: ВПЦ «Київський університет», 2015. 448 с.
3. Михальчишин Н.Л. Теорія галузевих ринків: Навчальний посібник. Львів: Компанія «Манускрипт», 2022. 232с.
4. Управління у сфері економічної конкуренції: Навчальний посібник у 2 томах. Том 1 / В.Д. Лагутін, А.Г. Герасименко, Л.С. Головка та ін.; За ред. А.Г. Герасименко К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2016. 448 с.
5. Cabral L.M.V. Introduction to Industrial Organization. Cambridge: The MIT Press. 2017. 440 p.

Додатковий

6. Віскузі В. Кіп, Верон Джон М., Гарингтон Джемезеф Е. Економічна теорія регулювання та антимонопольна політика. К.: Основи, 2004. 1047 с.
7. Герасименко А.Г. Ринкова влада: джерела, масштаби, наслідки: монографія К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2014. 600 с.
8. Державне антимонопольне регулювання: підручник / В.Д. Лагутін, Ю.І. Боровик, О.В. Вертелева та ін. За заг. ред. В.Д. Лагутіна. К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2015. 480 с.
9. Конкурентна політика держави в умовах трансформації національної економіки: Монографія. / За ред. д-ра екон. наук, проф. В.Д. Лагутіна. – К.: КНТЕУ., 2008. 308 с.
10. Конкуренція і конкурентна політика: категорії та поняття : словник / В.Д. Лагутін, О.О. Бакалінська, О.В. Вертелева та ін.; за ред. В.Д. Лагутіна. К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2009.
11. Куц Л.Л. Економіка галузевих ринків. Конспект лекцій. Тернопіль, ТНЕУ, 2020. 98 с.
12. Олсон М. Логіка колективної дії. Суспільні блага і теорія груп / М. Олсон / Пер. з англ., післямова С. Слухая. К.: Лібра, 2004. 272 с.
13. Черненко С.О. Конкуренція та ефективність товарних ринків в Україні: Монографія К.: КНТЕУ, 2006. 168 с
14. Léautier T.-O. and Tirole J. Imperfect Markets and Imperfect Regulation: An Introduction to the Microeconomics and Political Economy of Power Markets. Cambridge: MIT Press, 2018. 394 p.
15. Repall L., Richards D. Norman D. Industrial Organization. Contemporary Theory and Empirical Applications. 5th Ed. Wiley. 2014. 709 p.
16. Stiglitz J.E. People, Power, and Profits: Progressive Capitalism for an Age of Discontent NYC: W.W.Norton&Company, 2019. 371 p.
17. Tirole J. The Theory of Industrial Organization. Cambridge: MIT Press. 1988. 496 p.
18. Waldman D.E. & Jensen E.J. Industrial Organization. Theory and Practice. 5th ed. New York: Routledge, 2019. 724 p.

Нормативно-правові акти:

19. Про Антимонопольний комітет України: Закон України від 26 листопада 1994 р. № 3659-III (зі змінами та доповненнями) URL: <http://www.amc.gov.ua/amku/control/main/uk/publish/article/113535>
20. Про захист економічної конкуренції: Закон України від 11 січня 2001 р. № 2201-III (зі змінами та доповненнями) URL: <http://www.amc.gov.ua/amku/control/main/uk/publish/article/100571>
21. Про природні монополії: Закон України від 20 квітня 2000 р. № 1682-III URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1682-14>
22. Про затвердження Положення про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг: Указ Президента України від 10.09.2014 № 715/2014 URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/715/2014>
23. Методика визначення монопольного (домінуючого) становища суб'єктів господарювання на ринку: затв. розпорядженням Антимонопольного комітету України від 5 березня 2002 р. № 49-р URL: <http://www.amc.gov.ua/amku/control/main/uk/publish/article/86796>

24. Методичні рекомендації щодо застосування тесту гіпотетичного монополіста під час визначення ринків: затв. протокольним рішенням Антимонопольного комітету України від 10 липня 2020 р. URL: <https://amcu.gov.ua/news/amku-zatverdiv-metodichni-rekomendaciyi-iz-zastosuvannya-testu-gipotetichnogo-monopolista>
25. Рекомендаційні роз'яснення щодо порядку застосування частини першої статті 25 Закону України «Про захист економічної конкуренції» (щодо оцінки горизонтальних концентрацій) від 27 грудня 2016 р. №49-рр. URL: https://amcu.gov.ua/storage/app/sites/1/imported_content/5d691034e2994.pdf
26. Типові вимоги до вертикальних узгоджених дій суб'єктів господарювання стосовно постачання та використання товарів: затв. розпорядженням Антимонопольного комітету України від 12 жовтня 2017 р. №10-рп. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1364-17#Text>

Інтернет-ресурси

27. Офіційний веб-сайт Антимонопольного комітету України. URL: <http://www.amcu.gov.ua>
28. Офіційний веб-сайт Міжнародної мережі з питань конкуренції. URL: <http://www.internationalcompetitionnetwork.org>
29. Офіційний веб-сайт Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг. URL: <http://www.nerc.gov.ua/>
30. Офіційний портал Європейської Комісії URL: https://commission.europa.eu/index_en